

RÉSEN.

AZ EGYIK fővárosi keresztény lap vezércikkben tiltakozik az ellen, hogy az a *representatív kiállítás*, amelyet magyar festők műveiből a külföldre akar vinni a kormány, valóban reprezentálna a magyar művészetet. Olyan fényes nevek nélkül, mint Kernstock, Koszta és Fényes Adolf, nem lehet reprezentatív és méltó módon a külföld elé lépni.

Igy azután lehet reprezentálni, azaz parádézni és bankettezni, de nem lehet a magyar kultúra európai értékét megmutatni. Pedig a kultúra a legerősebb fegyver, de jaj azoknak, akik e fegyvert a politikával csorbitják és protekcióval rozsdásítják.

A BRITANNÁSOK közül megint letartóztatott néhányat, közöttük több „orvosanhallgatót”. Nagyon szomorú tünete ez mai szellemi életünk lezüllesztésének. Az orvosnövendékek tulajdonképpen és mindenképpen tanulnia kellene, jövődó komoly és felelősségteljes tudományos pályájára készülnie. De lehet ma tanulni az orvosi és egyéb egyetemeken,

A Britannia „orvosnövendékei” nagyon fájdalmas kilátást engednek a jövőre és attól tartunk, hogy nem orvosnak készültek ők, hanem kuruzslónak.

KISS MENYHÉRT cikkeket irt Imre Sándor érdemes pedagógus ellen, amelyekben megállapította, hogy Imre kinevezése a forradalomkor az egész ország fölháborodásával találkozott. A dologból pör lett és a tárgyalás során kiderült, hogy Kiss Menyhért gratulált annak idején a legmelegebben Imrének a kinevezéséhez. És kiderült még sok minden. Többek közt az is, hogy Kiss Menyhértet ugyancsak annak idején soron kívül léptették elő a minisztériumban. Egy szóval, kiderül, hogy addig jár a konjunktúra kétkulacs a kurzusra, amíg el nem török.

Befejezték a főtárgyalást a népbiztosok pörében.

Budapest, nov. 24. A MTI. jelenti: A népbiztosok pörében a közel öt hónapig tartó főtárgyalás a mai napon befejeződött. A vádlottak közül utolsónak Szabados Sándor volt népbiztos adta elő védekezését, amire az elnök a tárgyalást berekesztette. Közölte, hogy, tekintettel a pör óriási anyagára, az ítélet kihirdetésének napját még nem állapíthatja meg, hanem később fogja a hírlapok útján nyilvánosságra hozni.

Szociális hangok a közgyűlésen.

Nem járultak hozzá a bélyegilletékek fölszólításához. — Panaszok a lakáshivatal ellen. — Elutasították Palágyi főlebbzését. — A novemberi közgyűlés.

Jóval elmúlt már a kezdetnek kitűzött négy óra, amikor az alig fűtött teremben összegyűltek a bizottsági tagok. A közgyűlés tárgysorozataának száznegy pontja van. Az első pont a polgármesteri havi jelentés. Az egészségügy a jelentés szerint kielégítő volt, de utóbb ragályos betegségek léptek föl szórványosan. A közgyűlés tudomásul vette a jelentést.

Apró ügyek.

Taschler Endre főjegyző a közadókra vonatkozó miniszteri leirat tudomásul vételét kéri. A leirat az adóilletékek kikerekítésével foglalkozik. A közgyűlés tudomásul veszi. Ezután a köriratokat terjesztette elő a főjegyző. A tanács napirendre terést javasol. A közgyűlés így határoz.

Építkezések.

A huszárlaktanya mögötti szükség-lakások ügyében Bokor Pál helyettes polgármester bejelenti a közgyűlésnek, hogy a kitűzött versenytárgyaláson Erdélyi Sándor adta a legelőnyösebb ajánlatot és így őt bízták meg a munkálatok elvégzésével. Fölhatalmazást kér a közgyűléstől, hogy az állam által a szükségmunkákra kiutalt egymillió-ötszáz ezer koronára a szegedi bankokból előlegképpen kölcsönöket vehessen föl a tanács. A közgyűlés a fölhatalmazást egyhangulag megadta a tanácsnak.

A Koch-féle telep berendezési költségeinek kölcsön útján való földözése tárgyában a tanács nevében azt indítványozza, hogy ezt a pénzt a nyugdíjalapból utalják ki négy és fél százalék kamattal, husz év múlva történendő visszafizetés kötelezettségével.

A közgyűlés elfogadta az indítványt.

Egyéb ügyek.

Bokor Pál még a szervezeti szabályok 54. paragrafusának módosítását kéri, mert az kimondja, hogy a tisztviselők részére csak egy hold földet adhatnak bérbe. A tanács azt javasolja, hogy ezt módosítsák. A közgyűlés a javaslatot elfogadta.

A fertői citekföldeket a város eladta tizenhatezer koronáért és kéri a közgyűléstől, hogy a szerződés megkötésére a városnak fölhatalmazást adjon. Dobay Gyula törvényhatósági tag javasolja, hogy újabb árverésen adja el a város a földet. A közgyűlés ilyen értelemben elfogadja a határozatot.

Ezután a közgyűlés a népfőiskola anyagi kiadásainak földözésére ötvenezer koronát, a szabadoktatási bizottságnak háromezer koronát mint segélyt megszavazott. A tanítónőképző intézetnek segélyt a

közgyűlés hatezer koronára emelte. A fiatalokruak fölügyelő bizottsága kérelmét a közgyűlés „nagylelkűen” megszavazta, amely szerint a fiatalokruak „fölruházására” huszezer korona segélyt utalnak ki a rendkívüli alapból.

A színház.

Ezután a közgyűlés áttért Palágyi Lajos színigazgató főlebbzésének tárgyalására. Gaál Endre kulturtanácsnok fölolvassa a tanácsnak azt a javaslatát, hogy Palágyi Lajosnak 1921 január 1-ig az öt százalék haszonrészesedés megfizetését a város elengedje. Elutasítja azonban Palágyinak azt a kérelmét, hogy a város a vigalmi adót kétszáz ezer korona átalányban szabja meg. Javasolja, utasítsa el a közgyűlés Palágyi főlebbzését.

Wimmer és Dobay.

Wimmer Fülöp: Kijelenti, hogy nem Palágyi érdekében szól a tárgyhöz, hanem a város kulturintézményének virágzása érdekében. Javasolja, hogy a város engedje el az öt százalék haszonrészesedést és a vigalmi adót az egész évre kétszáz ezer koronában szabják meg. Azonban a város kösse ki, hogy Palágyi köteles december végéig jó társulatot szerződtetni.

Dobay Gyula dr. kijelenti, hogy a város ne legyen garasokra néző, mikor a város kulturintézményéről van szó. Javasolja, hogy mindent engedjen el a város a színigazgatónak és a kétszáz ezer koronát pedig a város szavazza meg fűtési segélynek. Kösse ki azonban a város, hogy a segélyt megvonhatja, ha Palágyi nem tud záros határidőig jó társulatot szerződtetni.

Gaál Endre kulturtanácsnok kijelenti, hogy bár kulturintézmény a színház és méltányos Wimmer és Dobay Gyula dr. javaslata, mégis a tanács javaslatának elfogadását javasolja.

Wimmer Fülöp: Nyomatékosan kéri, hogy a közgyűlés szavazza meg Dobay javaslatát, mert alap nélkül, segítség megtagadásával nem lehet jó színtársulatot föntartani.

A közgyűlés három szótöbbséggel elvetette Wimmer Fülöp és Dobay Gyula dr. indítványát és megszavazta a tanács javaslatát.

A bélyegilleték.

A lakáshivatalnál szedett bélyegilleték fölemelése tárgyában Balogh Károly tanácsnok előterjeszti a tanács javaslatát, mely szerint egy-szobás lakás kérelmezésénél tíz korona, kétszobásnál husz, háromszobásnál hatvan, négyszobás vagy ennél nagyobb lakásoknál pedig száz korona lenne a fölemelt illeték. Üzlethelyiségek ügyénél pedig

százról ötszáz koronáig terjedő bélyegilletéket javasolt a tanács. A rekvirálások alól való mentesítés iránt beadott kérvényekre pedig a tanács százkoronás illetéket javasol. A javaslat szerint a menekültügyi hivatal lakástügyeinél az illetékeknek fele lenne kötelező, ugy-szintén a városi és közalkalmazottak is csak fél illetéket fizetnek. (A munkásság, persze, fizethet.) A szegénységi bizonyítvánnyal rendelkező felek semmit sem fizetnek.

A javaslatához többen hozzászóltak.

Kószó István dr.: Az én meggyőződésem az, hogy a város kezdetől fogva törvénytelenül szedte az illetékeket. Sérelmesnek és helytelennek tartottam és tartom, hogy amikor esetleg minden eredmény elérése nélkül napokig ácsorogtak szegény munkás emberek és asszonyok a lakáshivatal előtt, akkor a nyomorúságukat még erősen fokozták azzal, hogy ilyen magas illetékeket rónak és róttak ki rájuk. A humanizmus nevében tiltakozom ez ellen.

— Úgy van! Hallatlan! Nagyon helyes!

Kószó dr.: Védekezni kell ez ellen, mert a törvényhatósági bizottság esetleg úgy tűnhetik föl, mintha szándékosan akarná növelni a szegény emberek nyomorúságát. (Zajos helyeslés.) Indítványozom azért, hogy utasítsa el ezt a javaslatot a közgyűlés, hiszen éppen elég az eddigi illeték is.

Sőreghy Máttyás: A tanács előterjesztését szintén lehetetlennek tartom, mert éppen azt a néposztályt sújtja, amely a legrosszabb viszonyok között van. Ezenkívül sérelmes a háztulajdonosra is, mert a legtöbb esetben akarátán kívül idézi meg a lakáshivatal és a javaslat szerint ezekben az esetekben is illetéket tartozik fizetni. A háztulajdonosok vállára nehezedett az egész háború és a forradalmak alatt a legnagyobb teher (!). Szerintem fölösleges a lakáshivatal intézménye, mert minden lakástügyet a házigazda és a lakó egymás között is el tud intézni. Az üzlethelyiségekre vonatkozólag az előterjesztés idevonatkozó részét elfogadhatónak tartom.

Közbeszólás: Azt sem. Az is sérelmes.

Dobay Gyula dr. szintén a javaslat elfogadása ellen beszél. Szerinte a lakáshivatal működését kilencetized részben a menekültek veszik igénybe. És azok a javaslat szerint csak az illeték felét fizetik. Így Szeged közönségére hárulna az egész teher. Méltóztatnék kimondani, — folytatja Dobay dr. — hogy az összes illetékeket egyedül a kérelmező tartozzék fizetni, mert megesik, hogy valaki egy héten belül hatszor is kérelmez és így költségekbe keverné azokat is, akikre vonatkozik a kérvénye.

Becsey Károly dr.: Napról-napra magunkon tapasztalhatjuk, mennyi kellemetlenséggel jár bizonyos ügyünk elintézése a lakáshivatalnál. Súlyosabbá teszi még a helyzetet a

városban tartózkodó menekültek nagy száma is.

Közbeszólás: Minek jöttek ide!

Becsey dr.: Én azt javaslom, adjuk vissza ezt az ügyet a tanácsnak és alakítsunk egy *ad hoc*-bizottságot, amellyel azután újra megtárgyalhatja és módosítva terjesztheti a közgyűlés elé.

A város tanácsa és a közgyűlés hozzájárult Becsey dr. indítványához.

Balogh Lajos akart még az ügyhöz s ólni, de a polgármester inkább fölfüggesztette az ülést és folytatását csütörtök délután négy órára tűzte ki.

A politikai helyzet.

A kurzuspolitikusok hetek óta és különösen azóta, hogy a békeszerződést ratifikálták, azon mesterkednek, hogy *új választások nélkül* föntartassák a mai kormányzati rendszert. Miután azonban most már kénytelenek voltak meggyőződni arról, hogy a kormányzó párt jelenlegi összetételében nem alkalmas erre a szerepre, *új pártot* szeretnének alakítani. Ehhez természetesen *új program* kell. E körül forog tehát most a politikai tengely.

Az „új” programot már nagyjában közreadták és — ha a hatalom szekerében az új program elfogadással bennlehet maradni, — a programnak bizonyára nagy többsége lesz. De a bökkenő éppen ott van, hogy az ugynevezett frakciókat ki akarják rekeszteni. Azzal a jelszóval, hogy ki kell lépniök a bal- és jobboldali szélsőségeseknek. Sokan Hallerékat értik, viszont ők másokat. Hallerék ugyanis azt mondják, hogy ők, a régi keresztények nem mőlőzhetők és az „új keresztényeknek” kell levonnioik a konzekvenciákat.

Mindebből látható, hogy a polgári politikusok még most sem ébredtek annak a tudatára, hogy az ország, a nép érdeke a fontos és a politika nem egymás szórakoztatására és egyéni érvényesülésre való. Azok az emberek, frakciók, bal- és jobboldaliak, akikből a mai nemzetgyűlés összetevődött, programot változtathatnak, de ők maguk nem változnak. Éppen ezért nem segít más, mint a nemzetgyűlés föloldozása és — új választás. Ha az ország velük van, ettől nem kell félniök. Ha pedig nincs velük, akkor nincs fölhatalmazásuk arra, hogy az ország nevében politizáljanak.

SZAKMOZGALOM.

Munkásotthon építési alap: 8915.20 K

SZEMLE.

A munkásmozgalom krónikája.

Pesti levél.

Budapest, 1920 nov. 19.

III.

(„A Munka” tudósítójától.) Már közöltük, hogy a *Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége* december 25-én és 26-án küldött-közgyűlést tart. Erre a közgyűlésre a különböző szakosztályok, szám szerint 11, most tartják meg a küldöttek választását. A közgyűléshez azt az indítványt nyújtják be, hogy a beiratási díj emeltessék föl 10 koronára. Ha az alkalmazott második szor kéri a fölvételét, akkor 20, ha harmadszor, akkor 50 korona beiratási díjat fizet. A tagsági díj az I. osztályban havi 10, a II. osztályban havi 20 korona legyen. Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a tagsági díjnak az egész vonalon való fölemelésére *sükség van*, mert a mai viszonyok mellett csak azok a szervezetek tudják a tagokkal szemben fönnálló köteleességeiket teljesíteni és a tagok érdekeit minden irányban védeni, amelyeket a tagok befizetésekkel ebbe a helyzetbe juttatnak. Ennek a szövetségnek igen erőteljes vidéki csoportjai is vannak.

A *Szállodai, Éttermi és Kávéházi Alkalmazottak Szövetsége* nagy szabású küzdelmet folytat egy megfelelő kollektív szerződés megkötése érdekében. Már-már úgy is volt, hogy egy ilyen szerződésnek a megkötése bekövetkezik. Az utolsó pillanatban azonban a munkaadók elállottak a szerződéskötéstől, mert úgy gondolták, hogy nekik hasznosabb, ha egy rendezett szakmai állapot helyett továbbra is fönnáll az az állapot, amikor nem köti őket semmiféle szerződés a munkásokhoz, mert hiszen a kollektív szerződés bizonyára olyan megtöbbszöröztetéseket hozna, amely esetleg a munkásoknak szabadnapot is biztosítana, a tisztességes kereseti lehetőséget is biztosítaná, de esetleg kiküszöbölne a szakmából azt, hogy fizetés nélküli alkalmazottakat a tiltott prostitúciónak dobjanak oda. Azt hisszük azonban, hogy ha ma nem is sikerült a pincérmunkásoknak a munkaadókkal közösen rendezett állapotokat teremteni, összetartásuk, szervezkedésük révén a jövőben sikeres lehet, annál is inkább, mert hiszen ma már nemcsak a főváros, de a vidék pincérmunkásai is tudatára ébredtek a szervezkedés szükségességének.

A *házfőlügyelő* munkások nagy küzdelmet folytatnak létérdekükért. Ezeket ugyanis jobbról is, balról is pofozzák. Van munkaadója, de az nem munkaadó, mert attól fizetést nem kap. A tényleges munkaadója: a lakó, aki az ugynevezett negyedpénzeket fizeti. Azért mégis a háztulajdonost kell kiszolgáltatni és nem a lakót. A házfőlügyelők most arra törekcsenek, hogy ez a viszony valahogyan rendeződjék. Ők ugyanis nem azt akarják, hogyja lakó fizesse az ő munkabéüket, hanem a háztulajdonos. Adjanak nekik olyan munkabért, amely mellett eleget tehessenek annak a köteleességüknek,

amely rájuk hárul a ház karban tartása, stb.-ek tekintetében. Ugy, hogy ne legyenek kénytelenek a ház lakóját, vagy a ház lakója őket ellenségnek tekinteni. Az tény, hogy ez igen nehezen fog menni, mert hiszen a háztulajdonosok ilyen viszonyt nem akarnak akceptálni, majd csak akkor, ha a házfőlügyelők a maguk szervezetségük révén munkaadóikat erre tudják kényszeríteni.

A *festőmunkások* is úgy vannak a munkabérekkel, akár csak a gyáripari munkások. A munkaadók maguk állapítják meg a munkabéreket abban a hiszemben, hogy ezek a megállapítások örökéltiek. Most például az újonnan fölszabadult munkások részére 8, a három éven aluli segédek részére 9 és a három segéden fölüli munkások részére 10 korona órabért állapítottak meg. Ezeket a megállapításokat ők munkabéremelésnek nevezik. Innen van azután az, hogy a munkások örökké mozgolódnak és így a Nautica motorcsónak-gyárban is megtörtént, hogy a munkások a 10 koronás munkabérekért 12.50, illetve 13 koronára emeltették föl.

A Szakszervezeti Tanács kötelekébe tartozó *Zenészsövetség* beadványt intézett az Országos Pénztárhoz a zenészek kötelező biztosítása érdekében. Most a színházi és zenészkalkalmazottakat közvetítő ügynökök ellen mozgalmat indított és arra törekszik, hogy ezek visszavélséit a hatóságok útján akadályozza meg. Legutóbb *Fekete Adolf* színházi ügynöktől vonták meg az iparendélyt, mert a színészek és zenészek közvetítése után magas százalékot szedett.

A *penzintézeti tisztviselők* mozgalmat indítottak beszerzési segély érdekében. Beadványukban megállapítják, hogy vannak olyan penzintézetek, ahol a családföntartó tisztviselő havi összajadalmazása 700–800 korona. Van olyan bankház is, ahol havi 300 korona fizetéseket adnak. Azt követelik, hogy a beszerzési segélyen kívül adják meg minden alkalmazottnak a létminimumot. Ennél az alkalmazotti kategóriánál egyelőre olyan a helyzet, hogy a takarékpénztárak egyesülete, a munkaadó testület nem hajlandó a tisztviselőegylettel szóba állani annak ellenére, hogy különösen Budapesten a penzintézeti tisztviselők valamenynyien a tisztviselőszervezet kötelekébe tartoznak. Az alkalmazottak Amerikából szerzetetadományt kaptak és azt kérték a főnökök egyesületétől, hogy az egyes intézetek alkalmazó tainak a névjegyzékét a szerzetetadományok szétosztásának a megkönnyítése céljából szolgáltatassák be az egyesületnek. A főnökök ezt is megtagadták. A tisztviselők vidéki mozgalmá szépen halad előre. Így legutóbb Debrecen, Sopron, Győr, Szolnok, Mezőtur banktisztviselői alakították meg helyi csoportjukat.

Amint e sorokból látható, a munkabéregyezményekre való törekvés az egyes szakmáknál csöddöt mondott. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ha ma pillanatnyilag az egyezmény nélküli állapot némely helyütt hátrányos is, az marad a jövőben is. A munkások ebből megtanulhatják azt, hogy nem a kollektív szerződések, tehát maga az írott szerződés biztosít nekik bizonyos állandósított eredményeket, hanem a maguk ereje. Ha elég erősek ahhoz, hogy a maguk gazdasági érdekeit a kollektív szerződés híján is meg tudják védelmezni, akkor ennek a

jövőre nézve nagy kihatásai lesznek, mert nem fognak minden áron kollektív szerződést kötni, hanem első sorban arra fognak törekedni, hogy szervezeteiket megerősítsék, a szakma összes alkalmazottait a szervezet kötelékébe viszik és ha ez az erkölcsi erő a birtokukban lesz, akkor akár akarnak a munkaadók kollektív szerződést kötni, akár nem, a maguk gazdasági érdekeit mindenkor meg tudják védelmezni.

Ha azután nevelőmunkával ezt elérik, akkor a munkaadók maguk fogják kérni a kollektív szerződések életbeléptetését azért, hogy a munkás munkaereje le legyen kötve és ez által a vállalkozás stabilitása biztosítva legyen. (Vége.) —g—

Az 1921. évi szaknaptárak megrendelése. A *Népszava* könyvkereskedésének kiadásában legközelebb a következő szaknaptárak jelennek meg az 1921. évre:

Famunkások Zsebnaptára Popper Sándor szerkesztésében. Ára 25 korona.

Bányamunkások Zsebnaptára. Szerkeszti Batta Gyula. Ára 25 korona.

Bőripari Munkások Zsebnaptára. Szerkeszti Brandstein Illés. Ára 30 korona

Szabómunkások Zsebnaptára. Szerkeszti Kálmán Miksa. Ára 25 korona.

Magyar Vas- és Fémmunkások Zsebnaptára. Szerkeszti Vanczák János. Ára 25 korona.

A történeti, naptári és az általános cikkeken kívül minden zsebnaptár elsőrangú cikkeket hoz az illető szakmák helyzetéről, történetéről és a mozgalmáról. Azonkívül a szakmát érdeklő szakkikkeket.

A *Népszava* könyvkereskedése szívesen vállalta a kiadással járó súlyos anyagi áldozatot abban a reményben, hogy az elvtársak a zsebnaptárakat minden műhelyben és gyárban elterjesztik.

A főnti zsebnaptárak megrendelhetők az illető szakmák pénztárosainál a befizető-órak alatt, továbbá a Munkáskönyvtár könyvtárosánál és a titkári irodában.

Arra kérjük az elvtársakat, hogy a naptárakat sürgősen rendeljék meg, mert a kiadó azokból csak korlátozott példányszámban nyomat.

A *Munkáskönyvtár* közli, hogy a november hó 10-ig megrendelt könyvek megérkeztek és a titkári irodában átvehetők.

A fölvilágosodott ember százszor erősebb a tudatlannál. Azért félnek úgy és kiabálnak kigyót-békát a szocialistára.

BELVÁROSI-MOZI

PÉNztÁRI TELEFON 5—82.

Csütörtökön és pénteken nov. 25—26-án.

A Névtelen ember

III-ik rész;

Le az álarccal.

5 felvonásban.

A főszerepben: KATHLEN CLIFFORD.

A legérdekesebb rész, nagy vasúti katasztrófa, szenzációs teleplezés.

— UJ KISÉRŐ MŰSOR. —

Előadások kőznapiokon 5, 7 és 9 órakor, ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor

KORZÓ-MOZI

TELEFON:

Igazgatóság 455. Pénztár 11—85.

4 NAPON ÁTI Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap.

A szezon legkimagasló filmirodalmi eseménye!

Madame Tallien

Nagy történeti dráma a francia forradalom id-jéből 5 felvonásban.

Cimszerepben: LYDIA BORELLI.

ELŐADÁSOK KEZDETE: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor. — Vasárnap fél 4, 5, fél 7 és fél 9 órakor.

HIREK.

Szénrekvirálás.

Ismeretes, hogy a szénkormány-biztos fölhatalmazást adott a polgármesternek a szénrekvirálásra. A polgármester első ízben kedden élt ezzel a jogával és ezúttal Pick Márk cégtől rekvirált szenet a gázgyár részére. A gázgyár ugyanis kedden délben jelentette, hogy — ha sürgősen nem kap szenet — ismét kénytelen leszűntetni az áramszolgáltatást.

Miután a teherforgalom újabb korlátozása miatt a megígért szénmennyiség nem érkezett meg, a polgármester először is átirta a főkapitányhoz, hogy léptesse életbe az áramkorlátozásokat. (Ennek már szenvedő részese volt a lakosság.) A polgármester ezenfölül radikális eszközöz folyamodott és megkezdte a szénrekvirálást.

A rekvirálás ügyében már kifejtettük álláspontunkat. Annak kapcsán, hogy az első rekvirálás megtörtént, újból hangsúlyoztuk a főispán előtt, hogy éppen az ipari üzemektől igen kockázatos elvonni a szenet. A főispán azt válaszolta, hogy „első sorban ott rekvirálnak, ahol nem működik az üzem, másfelől pedig oly keveset rekvirálnak, hogy az üzemképességet ne korlátozzák”. Ez szépen hangzik, de hogy a gyakorlatban is így lehetne keresztülvinni a „közérdek szempontjainak összeegyeztetését”, éppen ez az, amiben legalább is kételkedünk. Tehát csak — minél kevesebb rekvirálás és vigyázni kell arra, *nehogy a munkanélküliséget növeljék a szénrekvirálással.*

— **A vámház ügye.** Értesülésünk szerint az alsótízpartti vámház önkényes elrekvirálásának ügyében a város — magánlakásértés címén — megindította az eljárást. A vámházat rövidesen megszabadítják az „egyéni akciótól”.

— **Petróleumot oszt a közlelmezési hivatal.** A közlelmezési hivatal az Olajipar Részvénytársaságtól három vagon petróleumot kapott. A petróleumot a közlelmezési hivatal hétfőn fogja szétosztani és családonként fél litert ad az igényjogosultaknak.

— **Küldöttség a polgármester előtt.** Szerdán délelőtt a gyulai réten levő Tompai-szigetet bérlő gazdák küldöttsége megjelent a polgármester előtt és bejelentették, hogy a szerbek az általuk bérelt földeket elveszik és bérbe adják. Elpanaszolták, hogy a szerbek a gyümölcsfákat kivágják. A polgármester megígérte, hogy átir a szerb parancsnoksághoz, hogy vegye partfogásába a földbérlő gazdákat és járjon el a fat kivágó tettesek ellen.

— **A Magyar Gazdaszövetség üzemi szövetkezete elhatározta,** hogy összegyűjti a vidéken a nyersbőr, szőrme, gyapju, szőr, faggyu és mindennemű, táplálkozás céljaira nem használható nyers anyagokat. A gazdatársadalommal karöltve a vidéken gyűjtő és földolgozó telepeket rendezett be.

— **Összeesett az utcán.** Egerváry Márta 21 éves gépirónő kedden délután a Boldogasszony-sugárut és a Tisza Lajos-körut sarkán hirtelen rosszul lett és összeesett. A mentők beállították a kórházba.

— **Forgalomba hozták az aprópénzt.** A pénzügyminisztérium értesítése szerint az ötvenfilléres papírpénz a jövő héten forgalomba kerül. A pénzügyminisztérium vas huszfilléreseket is hozott forgalomba több millió értékben és azok kiadását az állampénztár és a postatakarék tegnap kezdte meg.

— **Lopás.** Héber Péter, Süli Ferenc és Sz. Mihály 17 éves fiatal koru kedden éjjel Schütz István Kálvária-utca 12. szám alatti sütőmester lisztraktárába a szellőztetésre nyitvahagyott ablakon bemásztak azzal a szándékkal, hogy onnan nagyobb mennyiségű lisztet elvigyenek. A fiatalok betörőket, mikor a lopott százhetven kiló fehér liszttel és a huszonhét üres liszteszsákkal tovább akartak állni, egy szolgálatban levő rendőr elfogta. A rendőrség a tetteseket átkísérte az ügyészségre.

— **A piac.** A szerdai hetipiacon ismét lényegesen emelkedtek az árak. A gyümölcsfélék közül az alma és a naspolya, a főzelékfélék közül a káposzta lett drágább. Azonban a husfélék ára megdöbentő módon emelkedett. A marhahús 76—84, a juhús 80—82, fej-láb 65—70, a borjúhús 120, a sertéshús 106—120, a hárj 200, a szalonna 190, a zsir 205—215 korona. A főzelékfélék ára: spenót 12—16, tök 2—3, káposzta 3—4, kelkáposzta 2—3, zöldség 5—6, sárgarépa 5—8, vöröshagyma 5—6, foghagyma 15—18 korona kilónként. *Tej, tojás a szerdai piacon nem volt.* Kenyér 16—24 koronába került kilónként. A gyümölcsárak: naspolya 32, alma 15—18, szőlő 35 koronába került. A paprikapiac élénk forgalmu volt a 160—220 koronás paprikaárak ellenére.

A felsőtanyai direktorium pöre.

Befejezték a vádlottak kihallgatását. A főtárgyalás kilencedik napja.

A bíróság a főtárgyalás kilencedik napján, szerdán a felsőtanyai direktorium ügyében befejezte a vádlottak kihallgatását. A direktorium felsőtanyai működése a vádlottak vallomásai alapján eléggé tisztázódott. Hátra van még a tanúk kihallgatása, akiknek száma — amint már megírtuk — több mint háromszázra rug. Az elnök a mai tárgyalás berekesztése előtt közölte a védőkkel és az ügyésszel, hogy az esetleges pótkérdések vagy indítványaik megtételére a csütörtöki napot tűzte ki. Az ügyész — amint a jelekből következtetni lehet — egyes vádakát alkalmasint el fog ejteni. A tanúk kihallgatását az elnök bejelentése szerint szombaton kezdődik, amikor a tizenegy tanut idézett meg, köztük Somogyi Szilveszter dr. polgármestert, Sajtos Samu dr. pénzügyigazgatót és Folkusházy dohánygyári igazgatót.

A felsőtanyai „ellenforradalom”.

A huszonötödik vádpontban az ügyész ifj. Kálmán Bélát és Gila Istvánt szándékos emberölés kísérletével vádolja, mert 1919 augusztus harmadikán a felsőtanyai rendőrség épületének udvarán tartott működvelő előadás alkalmával, amikor a tanyai legénység a jelenlevő vörös ökröket le akarta fegyverezni, a nép közé lövettek.

Ifj. Kálmán Béla elmondja részletesen a történeteket. Vallomása szerint augusztus harmadikán a jelzett helyen egy jótékony célú színi előadást rendezett Felsőtanya működvelő ifjusága. Gárdonyi Géza-nak „A bor” című népszínművét adták elő. Előadás közben egy részeg legény megjegyzéseivel és sületlen közbeszólásaival állandóan zavarta a hallgatókat, minek következtében kavarodás keletkezett az udvaron. Többen csitították a legényt. Egy jelenlevő vörös ökréresen rászólt, mire a többi legények nekiestek és el akarták venni tőle a fegyverét. Hirtelen valahonnan lövés dördült el, mire az ott levő négy vörös ökrérfelé tartott fegyverrel riasztó lövéseket tett. A közönség a kijárat felé tödült, a legények pedig a kijáratnál csoportosultak. Közben állandóan folyt a lövöldözés úgy a legények, mint

a katonák részéről. Sem sebesülés, sem haláleset nem történt. Kizárt-nak tartja, hogy a katonák a népre löttek volna, mert a több száz főnyi tömeg oly sűrűn állt, hogy ebben az esetben okvetlenül több sebesülésnek kellett volna történnie. Végre is a négy katona egy másik kijáraton elfutott. Közben több lövés dördült el az utcán is.

— **En — folytatja ifj. Kálmán** a vallomását — ekkor anyámmal és még két nővel hazamentem. Gila Istvánnal nem találkoztam utközben és így nem mondhattam neki a vádiratban levő kijelentést, hogy „lövessen a népre, mert az mind ellenforradalmár”. Hiszen Gila István, mint vörös rajparancsnok nem tartozott nekem engedelmeskedni és nekem nem is volt semmi rendelkezési jogom. Nem mondhattam ezt azért sem, mert hiszen a nép között ott voltak szüleim, jóbarátaim és ismerőseim is.

Gila István, ebben az ügyben a másik vádlott, elmondja, hogy nem tartózkodott előzőleg Felsőtanyán. Augusztus harmadikán érkezett Felsőtanyára. Egy Bárkányi István nevű gazdánál volt, amikor meghallotta a lövöldözést. Rögtön szaladt a rendőrség épülete felé és utközben több lövést adtak rá. Egy szembefutó vörös katonától tudta meg a történeteket. Elvette tőle fegyverét és riasztásképpen ötször a levegőbe lött. Azután beszűntette a tüzelést. Kálmán Bélával nem találkozott.

— **A kavarodás részletes történetét — folytatja vallomását —** csak később a jelenlevő katonáktól hallottam.

Elnök: Ez az eset augusztus harmadikán történt, amikor a szovjeturalom már összeomlott. Nem volt a direktorium és önk között olyanféle határozat, hogy az uralom megtartása érdekében az esetleges ellenforradalmi kísérleteket a legerélyesebben kell elnyomni?

Gila: Ilyen határozatról nem tudok. Nem is tartom lehetségesnek.

Elnök: Szükségesnek tartom fölvilágosítás céljából Czibula dr. kihallgatását is elrendelni.

Czibula dr. az elnök kérdéseire elmondja, hogy nem volt semmi megállapodás az esetleges ellenfor-

radalom leverésére. *Wallisch és Udvardi* különben ebben az időben Budapesten tartózkodtak. Majd így folytatja vallomását:

— **Ez a működvelő előadással** összefüggő eset nem ellenforradalom, hanem egy pár részeg legény garázdálkodása volt. Állandóan izléstelen, közbeszólások zavarták az előadást úgy, hogy én magam is csitítólag léptem föl. Az esettel azonban nem voltam teljesen tisztában, úgy, hogy kérdőre is vontam Gilát, mert azt hittem, hogy a katonák kezdték a lövöldözést. Később azonban megtudtam, hogy a lövöldözést a gazdálkodó legények kezdték. A vádirat a dolgot úgy állítja be, mintha ez az előadás a kommunistapropaganda céljait szolgálta volna. Ez nem áll. Hiszen *Gárdonyinak* ezt a népszínművét azelőtt és azután is adták minden magyar színházban.

A huszonhatodik vádpont.

Czibula dr. kihallgatása után ártértek a huszonhatodik vádpont tárgyalására. Az ügyész *Majoros Antal* réptanítót sikkasztással vádolja, mert a vádirat szerint — mint a közlelmezés szatymazi vezetője — az összeomlás után a kezében levő ötvenezer koronát behozta Szegedre és egy részét különböző neveke alatt több bankban elhelyezte. *Majoros* avval védekezik, hogy a románok elől hozta magával a közlelmezési hivatal pénztárát. Csak akkor adta be ennek a pénznek egy részét a bankokba, amikor értesült a jó sorszámu fehérhátu bankjegyek becseréléséről. Azt a parancsot kapta, hog; addig tartsa magánál a pénzt és az iratokat, amíg nem kap felsőbb utasítást az elszámolásra.

Az utolsó vádpont.

Az utolsó vádpont *Benkő István* és id. *Katona János* kereskedőket egyrendbeli, folytatólagosan elkövetett orgazdasággal vádolja, amiért a direktorium által rekvirált élelmiszereket árusították. A vádlottak egyértelműen előadják, hogy jóhiszeműleg árulták ezeket a közlelmezési hivatal által kiutalt dolgokat, mert azokat hatósági közegek — városi rendőrök — adták át nekik. *Katona János* vallomásával véget ért a vádlottak kihallgatása.

Kérelem a bilincs elhelyezéséről.

Elnök: Értesítem a vádhatóság és a védelem képviselőit, hogy mielőtt a bizonyításra áttérnénk, a holnapi napot tűzöm ki esetleges pótkérdéseik, indítványaik, vagy észrevételeik megtételére. A bizonyításra vonatkozólag a tanúk kihallgatása szombaton reggel fél kilenckor kezdődik.

A tárgyalás berekesztése után id. *Katona János* arra kéri az elnököt, hogy tekintettel reumas karjaira, ne a kezére, hanem a lábára rakják a bilincseket. Az elnök *Katonát* az ügyészhez utasította kérésével, tehát az ügyész dönt majd arról, hova rakják *Katonára* a bilincseket.

Nincs felekezeti kérdés többé, mert a

S Z E G E D I

AZ OJSÁG

című vicclapot zsidó, kikeresztelkedett zsidó és echt keresztény egyformán olvassa. ÁRA 2 KORONA. Megjelenik minden SABESZKOR.

KULTURA.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtökön: Tatárjárás, operett. Premierbérlet A 17. sz.

Pénteken: Folt, amely tisztít, dráma. Premierbérlet B. 18. sz.

Szombaton: A cigánygrófné, operett. Bérletszűnet.

Vasárnap délután: Vasgyáros, színmű.

Vasárnap este: Éjtel az erdőn, nép-színmű. Bérletszűnet.

A polgármester ur. (Fölhívás.) Nem tudjuk megérteni, miféle kulturát szolgál az ilyen darab ma, amikor az igazgató maga olyan leikésen hangoztatja a kultura érdekeinek szolgálát? Ez a nyársolgári bohózat még csak nem is bohó, inkább együgyű és unalmas. Olyan ostoba, mint az a publikum, amelyiknek valaha ez a darab szellemi tápláléka vagy szórakozása volt. Radócz a címszerepben minden kedély és ötlet nélkül erőlködött. A többiek közül László és Tamást sajnáljuk, hogy ilyesmire pazarolták az ambíciójukat és tehetségüket.

A szegedi Munkásszínpad köz-kívánatra szombaton, folyó hó 27-én, este 7 órai kezdettel megismétli Herczeg Ferenc A kíváncsi című színművét a régi szereposztásban. Jegyek előre válthatók a Munkásszínpad tagjainál, a Munkásotthon gondnokánál, valamint az Apolló-mozi pénztáránál. Helyárak: Zsöllye: 12 korona, I. hely: 10 korona, II. hely 8 korona. Állóhely 4 korona.

A munkásműkedvelők pénteken este hat órakor az Apolló-moziban fontos ügyben jelentkezzenek. A vezetőség.

MOZI.

Madame Tallien. (Írta: Gabriele d'Annunzio.) Tegnap mutatta be a Korszó-mozi a Madame Tallien című hatalmas koncepciójú történelmi filmalkotást, a mely tárgyát a francia rémuraom idejéből meríti. A fő szerepet a szépséges Lydia Borelli alakítja mesteri játékkal. Részletesebben jövő számunkban számolunk be a nagyszerű bemutatóról.

Egy alig használt, teljesen jókarban levő szürke **férfi öltöny** középtermetre jutányos áron **eladó.** Cím a kiadóhivatalban.

„Februárig biztosítva van a gabona-ellátás.”

Budapest, nov. 24. A Magyarország munkatársának Vass József közlése szerint miniszter a gabonaprémiáról ezeket mondotta:

— Februárig az ellátás a meg-levő készletekből biztosítva van. Hogy milyenek lesznek az azontul készletek, arról nem szólhatok. Még nem vagyunk annyira, hogy arról beszélni lehetne. A kiadott rendelet értelmében a prémios gabonák följárlása folyamatban van. December közepéig meglesz az erre vonatkozó összeállításunk és csak akkor látom tisztán a helyzetet.

Karbid. karbidlámpák, békébeli belső gummi, hegyi külső gummi, finom ragasztó, elsőrendű szelepgummi, aranyelem friss töltésben kapható.

Szántó Sándor gépraktárban KISS D. palota, - KISS-utca.

Munkások! Elvtársak!

Aki a lapját cserbenhagyja, önmagát hagyja cserben! Támogassátok „A Munka”-t!

Wrangel még nem döntött „jövő tartózkodási helyéről”.

Budapest, nov. 24. A MTL. jelenti: Wrangel tábornok budapesti megbízottja párisi távirat alapján közli, hogy Krimből közel 100 ezer embert szállítottak el, köztük 60 ezer katonát. Elhelyezésüket úgy tervezik, hogy 20 ezret közülök Lemnos szigetére, 40 ezret pedig Szerbiába telepítenek. Wrangel tábornok még nem döntött jövő tartózkodási helyéről.

Csak a beszálláskor és kiszálláskor vizsgálják a podgyászt.

Budapest, nov. 24. A Magyarországi irja: Ma délelőtt Temple Rezső államtitkár elnöklésével értekezlet volt a közlekedési minisztériumban, amelyen a rendészeti osztály, a belügyminisztérium és más szervezetek küldöttei is részt vettek. Ezen az értekezleten elhatározták, hogy beszüntetik az személyforgalomban a podgyászoknak a vasúti kocsikban való megvizsgálását és csak a beszálláskor és kiszálláskor az állomásokon vizsgálják a podgyászt. A vizsgálatot kizárólag a rendőrség és a csendőrség végzi.

Küldöttség megy Konstantinért.

Bécs, nov. 24. A milanoi Stampa athéni távirata alapján jelenti, hogy Görögország vezető férfiből álló küldöttség indult el Luzernbe, hogy a görög nép nevében megkérje Konstantin királyt, térjen vissza a görög trónra.

Angol-orosz kereskedelmi megállapodás.

London, nov. 24. (MTL.) Mint illetékes helyről közlik, Krassin Lloyd Georgeval tanácskozást folytatott, amelynek alapján az orosz tanácskormány és Angolország között kereskedelmi megállapodás fog létrejönni. A kereskedelmi egyezmény tervezetének egyik pontja megengedi az orosz pénznek ki és behozatalát. A tervezet továbbá azt a feltételt tartalmazza, hogy Oroszország a kereskedelem megkezdése előtt kezességet vállal régi adósságainak fizetéséért.

Olaszország gazdasági kapcsolata a szovjet-kormányval.

Budapest, nov. 24. Kopenhágai jelentés szerint Olaszország nemrégiben a szovjetkormányhoz kérést intézett, vajjon az orosz-olasz kereskedelmi érintkezés nem volna-e újra megindítható. Minthogy Moszkvából beleegyező válasz érkezett, az orosz-olasz kereskedelmi viszony helyreállítottak tekinthető.

A görög kamara összehívása.

Athén, nov. 24. (MTI.) A kormány a kamara összehívását december 5-re halasztotta. A kamara dönteni fog arról a kérdéssel, vajjon népszavazást rendeljenek-e el vagy sem Konstantin király visszatérése felől.

— A Munka kiadóhivatalát a Munkásotthonból Vár-utca 7. szám alatt levő régi helyiségebe helyezték át. Ugyanott van a szerkesztőség is. Telefon: 10-96.

Tőzsde.

Zürich, nov. 24. (Nyitás.)	
Berlin 9.15	Budapest . . . 1.42 5
Newyork . . . 6.3 5	Bécs 1.95
Milano 24.30	Bukarest . . . 9.4
Prága 7.90	Osztr. bány. . . 1.40
Zágráb 5.—	Varsó 1.50

Zürich, nov. 24. (Zárlat.)	
Berlin 9.30	Madrid —.—
Hollandia . . . 195.—	Buenos-Aires . . —.—
Newyork . . . 6.35	Prága 8.10
London 22.27	Zágráb 5.—
Páris 39.20	Budapest . . . 1.40
Milano 24.30	Bukarest . . . 9.45
Brüsszel —.—	Bécs 1.95
Kopenhága . . . —.—	Osztrák bány. . . 1.40
Stockholm . . . —.—	Varsó 1.50
Krisztiania . . . —.—	

Babós Árpád specialista MŰRÁSZ, Szeged, Oroszlán-u. 21.

Ora és ékszerraktára és javító műhelye.

Törött aranyat legmagasabb napi áron veszek.

Apróhirdetéseket jutányos áron fölvesz

A MUNKA

kiadóhivatala

Maros-u. 4. a Kis-kaszinóban.

El ne mulassza a halottjai SIREMLÉKÉT MŰKÖBŐL

készíttetni. Ilyeneket izléses kivitelben, ha kell 4 óra alatt névbevesséssel készítenek. — Megrendelhető minden temetőnél, azonkívül Budal, Hegedűs, Mészáros, Wlasits és Kegyelt temetkezési vállalkozók nál. Azonkívül Csongrádi-sugárút 11. szám alatti ipartelepemen. Vidéki megrendeléseket is elfogadok. — Telefon 1424. és 908.

NAGY FERENC ÉS TÁRSA első szegedi műkö és siremlék vállalk.

Nyom. Burkus András könyvnyomdájában Szeged, Madách-utca és Vidra-utca sarok.

Jön a Mikulás!

A gyermekek vágya végre kielégíthető, mert kapható minden, amit a kedves kicsinyek szeme-szája megkíván, ugymint mindenféle krampuszok, puttynyos ördögök, diszített virgácsok, csokoládé-bonbonok és DESSERTEK, valamint MANDOLA, MAZSOLA, MARONI és FÜGE nagy választékban

Engländer Józsefnél, Klauzál-tér. (Kis D.-palota.)

Olcsó husnemű, disznó fej-láb naponta kapható a Felsőtiszaparti szalámglyárban.

MUNKÁSOK ÁLTALÁNOS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETE
TELEFON SZÁM 1—20. FEKETESAS-UTCA 19. SZÁM. TELEFON SZÁM 1—20.

MEGNYILT! Kötött, szövött és rövidáru osztályunk.

LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN KAPHATÓK! Női és gyermek patent-harisnyák minden nagyságban. Férfi zoknik. Női, férfi és gyermek keztyűk. Továbbá trikók, sapkák, azonkívül mindenféle szabókellékek, pamutok és cérnák minden számban.

Nagy raktár téli munkás-harisnyákban.

Megnyilt! Bástya-utca 9.
K. PROKISCH ELZA és LICHTER L. DEZSŐ
iparművészeti szalonja.
Állandó kiállítás! Belépti díj nincs!

Őrlést, darálást

a z o n n a l v é g e z a

SCHMIDT-malom,

(volt VÉR-malom). Vásárhelyi-sugárút 74—76. — TELEFON 12—39.

VELUR és FILCZ NŐI KALAPOK formázása és átalakítása köz- és magántisztviselők részére 50 kor. RODE IMRENE, Horváth Mihály-u. 7.

Kévert juhturó

kilója 66 korona. :: Kapható:

a Városi Központi Tejcsarnok fióktejcsarnokaiban.

Akármiilyen vallású is az ember, az élet csak **végcel a koporsó,** ami örökös, ilyet készítenek műköből. Könnyű, minden ércet és fát fölülmul, soha el nem enyészik, szép, praktikus kivitelben raktáron tartok: Keresztet, piramist, padot, rajz szerint készítenek siremléket, sirkerítést. Megrendelhető: HEGEDÜS temetkezési intézetében, vagy az ipartelepemen, Debreceni-utca 29. sz. villamos megálló mellett, hol vállalk minden e szakba vágó és épületmunkát.

MÁRTON FERENC kőműves, beton- és műköipari vállalkozók

Paprikát

bármily mennyiségben gyorsan és szépen őröl a SCHMIDT-malom, (volt VÉR malom). — Vásárhelyi-sugárút 74—76. Telefon 12—39.